

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk
FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijke uitgave Nr 55 der wijnmaand (OKT) 1964

ART. 217 : Stb. IV/11 Jan Baptist VAN NERUM x Albertina DUMONT.
(vervolg van Art. 215).

- 4. Dekinderen

"van sabel met rad van drie spaken van goud" (Everaerts : Hs. 5201 T II f° 58)

- 5. Van Osmael (Hoegaarden)

"van keel met zwaan van zilver" (Fonds Général 5715 KB)

- 6. Ranson (Tienen)

"van azuur met keper van zilver, beladen met hermelijn, in hoofd twee sterren van goud, in voet een ster van hetzelfde" (Rietstap ; T5 PL CXXVII)

- 7. Rega (Brabant)

"van zilver met band van azuur, beladen met drie sterren van zes stralen van goud, boven en onder drie schelpen van azuur, geplaatst 2 en 1" (Min. Buit. Zk ms 128 T 31).

- 8. Van Goitsnoven

"van zilver met drie koeken van azuur, 2 en 1" (Intermédiaire n° 89 blz. 235).

- 9. Nijs (Hoegaarden)

"van azuur met drie merlets van zilver (ibidem)

- 10. Van Herberghen (Hoegaarden)

"een keper met in hoofd twee sterren met 5 stralen en in voet een toren" (ibidem)

- 11. Sweerts (Hoegaarden)

Zie wapenbeschrijving nr 2.

- 12. Van Assche.

"gekwartileerd met 25 kwartieren van sabel en zilver" (Rietstap ; T I PL LXXVII)

- 13. Van Osmael (Hoegaarden)

Zie wapenbeschrijving nr 5.

- 14. Renson (Tienen)

Zie wapenbeschrijving nr 6.

- 15. Van der Molen

"van zilver met molenijzer van sabel" (Rietstap T. IV Pl. CCXXIII)

- 16. Petri (land van Luik)

"van goud met dwarsbalk van keel, in hoofd 2 rozen van keel, in voet 3 rozen van hetzelfde, alle figuren naast elkaar geplaatst" (Rietstap ; T. V. Pl. XLIII).

9. Het geslacht DUMONT uit Hoegaarden.

De voorouders van deze familie behoorden tot een zeer oud geslacht en waren afkomstig uit het land van Luik. Zij werden vermoedelijk in de XVIIe eeuw naar Hoegaarden gelokt, door de befaamdheid van de biernijverheid.

I. Jan DUMONT.

Oudst bekende stamvader van de Hoegaardse stamvertakking en betovergrootvader van Albertina DUMONT.
Hij x Margriet SWEERTS en + 16. 8. 1693. Hij was brouwer te Houteren en Notable te Hoegaarden, waar hij in 1679 voor Not. J. Bt. STEVENS het rapport ondertekende nopens de geleden schade ingevolge het doortrekken van vreemde legers. Uit zijn huwelijk sproten :

- Agnes Cath : ° 21. 9. 1666 en wsch. + Jan 1670
- Frans : volgt onder IIa
- Maria Anna : ° 23. 11. 1673 + Jan 1741 en x met Lambert SWELLEN (+ na 1741)
- Jan : volgt onder IIb.
- Tossijn Frans : ° 31. 10. 1681 en wsch + Okt 1685
- Everard : volgt onder IIc.
- Christina : ° 5. 11. 1686

IIa. Frans DUMONT.

° 16. 11. 1670 + 4. 7. 1737 x 23. 11. 1713 Gertrude PEETERS (verm. ° 19. 12. 1685 als dochter van Peter x Elisabeth GILIS en + 28. 3. 1739). Hun kinderen waren :

- Everard : ° 2. 9. 1714
- Peter : ° 7. 10. 1716 + 13. 1. 1784 x 4. 5. 1750 Maria Anna VAN OSMAEL (° 6. 8. 1714 dochter van Nicolaes x Maria GOORS en + 18. 3. 1790).
- Jan Frans : ° 15. 11. 1718
- Anna Gertrude : ° 15. 5. 1721
- Gertrude : ° 28. 6. 1724 + 5. 11. 1771
- Ide : ° 23. 9. 1727

IIb. Jan DUMONT.

° 10. 7. 1676 + 27. 10. 1716 x 21. 9. 1713 Elisabeth BORMANS (° 26. 10. 1689 dochter van Hendrik x Maria Anna BONJEAN en kleindochter van Burg. Daniël BORMANS x Josyne VAN DEN PUTTE).
Zij + 20. 11. 1724. Uit hun echt sproten :

- Anna Margriet : ° 30. 11. 1715 + 5. 11. 1775 x 6. 11. 1738 Nicolaes VAN DER MOLEN (° 6. 12. 1710 zoon van Bernard x Elisabeth VAN OSMAEL). Hij was weduwnaar van Margriet GEERTS en woonde in de "Refugie der 11. 000 maegden".
- Jan : ° 17. 4. 1717 en wsch + na 1795.

IIc. Everard DUMONT

° 4. 5. 1684 + 5. 6. 1750 x 3. 12. 1712 Agnes HUYBENS (° 27. 2. 1685 dochter van Lambert x Margriet DE KINDER en + 21. 6. 1731). Hij volgde zijn vader als brouwer op en was Schepen in de Regentie van Hoegaarden tijdens de dorps-twisten van 1749. Het was de overgrootvader van Albertina DUMONT. Zijn nakomelingen waren :

- Jan Lambert : ° 1. 12. 1713 en wsch + 17. 5. 1716
- Everard : volgt onder IIIa.
- Jan Hendrik : volgt onder IIIb.
- Tossijn Frans : ° 31. 10. 1719 + 28. 10. 1748
- Jan Baptist : volgt onder IIIc.
- Anna Maria Agnes : ° 20. 4. 1728

IIIa. Everard DUMONT.

° 7. 8. 1715 + na 1791 x 1. 2. 1739 Elisabeth BUECKENS (° 16. 2. 1716 dochter van Jan x Cath. TITS en + 11. 12. 1791). Hij nam de brouwerij van zijn vader over.
Uit zijn huwelijk werden geboren :

- Anna Cath. : ° 8. 11. 1739 P/M Frans DUMONT (oom) en Anna Cath. STOCKMANS
x 28. 7. 1758 met Rombaut DESANT
- Clara : ° 15. 12. 1741 P/M Berthel BUECKENS (oom) en Clara GEERTS.
- Maria Anna : ° 17. 7. 1746 P/M Jan BUECKENS (grootv.) en Maria Anna VAN OSMAEL (kleinnicht)
x 26. 12. 1767 met Jan Hendrik DE KINDER.
- Jan Baptist : ° ~~30. 9. 1740 P/M Jan Br. DUMONT (oom) en Maria Deodata VAN DER MOLEN (tante)~~ *volgt onder IVa*
- Peter Nicolaes : ° 6. 12. 1751 P/M Peter DUMONT (kleinkozijn) en Anne Cath. JEDOULLE
- Maria Elisabeth : ° 10. 5. 1754 P/M Peter DUMONT (kleinkozijn) en Cath. VAN SIMPHOVEN (tante)
x 17. 3. 1780 met Hendrik LAMBRECHTS
- Everard : ° 5. 5. 1759 P/M Berthel BUECKENS (oom) en Anne Cath. DIONAL (?)

IIIb. Jan Hendrik DUMONT

° 17. 10. 1717 + 23. 1. 1780 x 6. 7. 1750 Anna Margriet VAN OSMAEL uit Autgaerden (° 14. 9. 1720 dochter van Henri x Gertrude REGA, en + 23. 9. 1795). Zij waren landbouwers te Houtem en de grootouders van Albertina.
Uit hun huwelijk werd slechts een zoon geboren, namelijk :

- Jan Bapt. : ° 18. 10. 1752 + 21. 2. 1820 x 15. 5. 1779 met Anna Maria Albertina NIJS uit Nerm (° 5. 10. 1746 dochter van Meester-Brouwer Jacques NIJS x Françoisa Theresia VAN OSMAEL). Hij was kapelmeester te Houtem en de vader van Albertina.
Voor zijn nakomelingen zie ~~para 5. blz~~ 326

IIIc. Jan Baptist DUMONT

° 30. 9. 1721 + 2. 12. 1782 x 20. 2. 1751 Maria Deodata VANDER MOLEN (° 22. 8. 1727 dochter van Meester-Brouwer Bernard VAN DER MOLEN x Elisabeth VAN OSMAEL).
Zij vestigden zich te Hoegaarden en hadden hun brouwerij op de Beek (hoek Dumontstraat en Stoopkensstraat).
Hun kinderen waren :

- Anna Maria : ° 1. 8. 1752 x 8. 9. 1776 Jacques NIJS
- Anna Cath. : ° 20. 9. 1755 P/M Hendrik STRUYS (Schepen) en Anna Cath. VANDER MOLEN (tante)
x 17. 5. 1775 met Lambert GILSOUL.
- Henri : ° 6. 11. 1757 P/M Pastoor Henri VANDER MOLEN (oom) en Elisabeth BONJEAN
- Maria Theresia : ° 3. 8. 1760 P/M Bernard VAN DER MOLEN (oom) en Anna Cath. STRUYS
- Bernard : ° 18. 8. 1761 P/M Bernard VANDER MOLEN (oom) en Anna Cath. STRUYS
- Anna Maria Françoisa : ° 18. 1. 1763 P/M Hendrik DUMONT (oom) en Françoisa VANDER MOLEN (tante)
x 1. 12. 1801 met Libert GEERTS (weduwnaar van Barbe VAN NERUM - zie blz. 190).
- Jan Bapt. Rochus : ° 2. 1. 1766 P/M Rochus SWEERTS en Maria Françoise DUMONT
- Jan Bapt. : volgt onder IV. *b*
- Jozef : volgt onder IV. *c*

IVa. Jean Bapt. DUMONT

° 30.9.1749 P/M J.Bt. Dumont (oom) en Maria Deodata Vandermolén (tante)
x 8.3.1791 met Maria Josepha Dellens. Hij was tonnenmaker.
Uit zijn huwelijk sproten :

- Jan Bapt. : ° 12.11.1787 P/M Georges Orbaen en Marie Dumont (tante)
- Maria Josepha : ° 1.2.1792 P/M Everard Dumont (grootvader) en Maria V.D. Molén
- Anna Maria : ° 2.10.1794 P/M Everard Dumont (grootvader) en Maria Deodata Vandermolén (groottante)

IVb. Jan Bapt. DUMONT

° 30.8.1769 P/M Past. Henri Van Autgaerden en Anne Marie Dumont. Hij was brouwer en grondeigenaar, Schepen 1819/20 en Raadslid 1821/30, Burgemeester 1831/35 (zie FS blz. 250/251)
Hij x 1829 met Madeleine Ruttens (°1800 +1882) en woonde op de Houtmarkt in het oud Kapittelhuis. Hun kinderen waren :

- Marie Lucie ° 124.1823 + 1837
- een zoon (?)
- Jacques Clement °25.11.1829 + 1909 x Leopoldine Rosseuw uit Kortrijk (grootouders van Paul Bail).

IVc. Jozef DUMONT

° 23.10.1772 P/M Jozef de Bosch (?) en Elisabeth Vandermolén (tante) en + 7.1.1844. Hij x 1813 met Anne Cath. Sweerts (° Zetr. Lumay 29.10.1782 als dochter van Jean Henri Sweerts, brouwer en Anna Gertrude Van Osmael uit Outgaerden). Zij + 14.1.1854.

Hij was grondeigenaar en had zijn vader als brouwer opgevolgd op de Beek (Stoopkensstraat te Hoegaarden).

Uit hun echt werden volgende kinderen geboren :

- Marie Julienne ° Rommerson 13.12.1813
- Emilia ° Rommerson 18.2.1815 x 18.5.1836 met Celestin Charles Tremouroux uit Namen (° 15.10.1806 zoon van Charles Louis en Marie Ignace Philippine Gomrée). Hij was bankier te Tienen, doch woonde te Overlaar op de villa "Temouroux".
- Jozef Libert : volgt onder Va
- Catherine Rosalie ° 1818 + 1891 x 1848 met Notaris Louis Alex Putzeys (° 24.11.1814 zoon van Not. Henri Putzeys en Marie Demanet). Hij was Burgemeester te Hoegaarden van 1854 tot 1861 en van 1866 tot 1876. Zij waren de overgrootouders van Not. Heuninckx.
- Joséphine ° 14.7.1822 x Alphonse Vinckenbosch

Va. Jozef Libert DUMONT

° 10.4.1816 + 17.2.1882. Was in 1846 x met Virginie Paillet (+ na 1882). Was Schepen en had de brouwerij van zijn vader overgenomen, gelegen in de Stoopkensstraat (zie Hist. Hougaerde door Wauters p. 5). Bovendien stond hij ook nog als eigenaar vermeld van een huis met stokerij en brouwerij te Houtem (Sie B313, 314 en 314bis), vermoedelijk de oude brouwerij Dumont, die na de dood van zijn grootoom Everard (zie IIIa) via zijn vader op hem is overgegaan. (zie Popp art. 1890). In 1865 stichtte hij samen met zijn schoonbroeder Not. Putzeys en Roch Appolinaire Van Goitsnoven uit Meldert, de suikerfabriek van Hoegaarden (zie FS art. 40). Hij was een zeer vermogend man. Zijn dochter Elodie huwde met de bankier L. Oury.

(vervolgt)

ART. 218 : DE BROUWERS VAN HOEGAARDEN.
(vervolg van art. 216).

In 1749 was er ook een einde gekomen aan de tolkwesitie. Slechts een enkele maal moest nog een tolrecht van 1 florijn en 12 stuivers per vat betaald worden, zodat de bieruitvoer opnieuw aan betere voorwaarden kon geschieden. Het volgende jaar staakten Jacq. GENTIL en Jan VANDER STRAETEN nochtans het bierbrouwen, maar zij werden vervangen door de Pastoor van Overlaar, die reeds van in 1748 een kleine ketel in werking had gesteld, en nog door drie andere opgekomen brouwers, zodat het aantal brouwerijen bij het einde van de eerste helft der XVIII eeuw, op 37 was gebracht, record-cijfer dat nooit zou overtroffen worden.

Deze drie nieuw opgekomenen waren :

-Brouwerij SWEERTS te Bost

Uitgebaat door Servaes SWEERTS, broeder van Hubert SWEERTS en schoonbroeder van Carolus VAN NERUM, Henricus STRUYS en Henricus HOEBANCX. Hij werd ° 1713 als zoon van Meester-Brouwer Servatius SWEERTS en Cath. PEETERS uit de Paradijshoeve en x 1734 met Angelina SWEERTS (° 1703 dochter van Antoon SWEERTS x Elisabeth VAN HERBERGHEN). Hij volgde zijn schoonvader op als sekretaris van Hoegaarden en was de ziel van de Regentie tijdens de dorpswisten van 1749. Uit zijn huwelijk werden geboren :

Servaes Antoon ° 1735, Maria Lucia ° 1736 (1), Hendrik ° 1738, Maria Anna ° 1740 (2) en Antoon Balthazar ° 1742 (3).

-Brouwerij TAVERNIERS.

Gehouden door Petrus TAVERNIERS, die in 1762 opgevolgd werd door Jan TAVERNIERS.

-Brouwerij Louis DOTREMONT.

Werd in 1756 reeds door Petrus DOTREMONT overgenomen.

Bij het einde van deze woelige periode, waarin oorlog, tolmiseries en dorpswisten woedden, stonden Collard en VAN NERUM nog steeds op kop met 4,2 p., gevolgd door 't groet paenhuis 3,6 p., H. SWEERTS en H. STRUYS 3,4 p. terwijl G. VAN SIMPHOVEN tot 3,3 p., We NIJS tot 3 en de Engel tot op 2,1 p. waren gedaald. Deze periode mag voor de Brouwerij VAN NERUM als "bloei-periode" betiteld worden, want vanaf 1744 veroverde onze voorvader Carolus de leiding om haar niet meer los te laten.

11. De konkurentieperiode (1751-1775)

De tweede helft der XVIII eeuw ving onder de beste voorwaarden aan. Overal in het land had het Hoegaardse bier vermaardheid verworven en werd zeer geprezen. Vooral te Halle en Mechelen, maakte het een geweldige konkurentie aan de Leuvense "Peterman" en de Diesterse "bruine", terwijl het diep doordrong tot in Vlaanderen, Namen en Luik.

Te Hougaarden traden nochtans enkele wijzigingen in. Goort LATHIN die het paenhuis KRUYTERS te Bost had overgenomen, staakte vanaf 1751 alle bedrijvigheid, doch werd door Machiel PEETERS te Houtem vervangen; die in 1769 door Petrus PEETERS zou opgevolgd worden, zonder ooit grote opgang te maken. In 1753 werd 't groet paenhuis, waar We Bernard VANDER MOLEN het bierbrouwen had gestaakt, door LORIERS overgenomen, die uitsluitend wit bier vervaardigde op de plaats waar zich heden "de Hougardia" bevindt. (zie blz. 271 A). Het volgende jaar eindigden ook We HOEBANCX, REGA en Hendrik VAN SIMPHOVEN, terwijl in 1756 drie nieuwe brouwers opkwamen, zodat het aantal brouwerijen op "37" behouden bleef.

Deze nieuwe brouwers waren :

- Brouwerij M. STOCKMANS

Gehouden door Martin STOCKMANS ° 1691 als zoon van Godefroid en Jeanne BONIAN.

Hij was x 1729 met Elisabeth LABOURS van wie :

Gertrude ° 1733 (4), Maria Christina ° 1735 (5), Winand ° 1742, Anna Barbara ° 1743, Maria Anna ° 1746, Jacq. Martin ° 1748 (6) en Martin ° 1751. In 1769 ging de brouwerij over op Petrus STOCKMANS.

(1) x Michiels uit Tienen

(2) x 1763 Henri Lowet (° 1763 zoon van Pierre Lowet x Anna Margr. Ouwercx uit Overhespen)

(3) x 1766 Lucia Schepers en xx 1792 Dorothea Van Nerum (zie blz. 217) Hij volgde zijn vader als sekretaris op tot aan het Franse Bewind.

(4) x 1763 Henri Vander Molen (° 1742 zoon van Nicolas en Anna Margr. Dumont uit de 11.000 maegden) zie blz. 301

(5) x 1762 Franciscus Vandenbempt

(6) x Maria Theresia VANDER Molen (° 1751 dochter van Nicolas en Anna Margr. Dumont). Was burgemeester in 1789.

Brouwerij H. COENEGRAS.

Gelegen op de Beek (huidige houthandel VANDER MOLEN) was dit paenhuys het eigendom van Henricus COENEGRAS * te Butsel 1726 als zoon van Henricus en Elisabeth HUENS. Hij was x 1747 met Clara GEERTS uit de brouwerij "de Engel" en werd in 1764 tot Burgemeester van Hoegaarden uitgeroepen.

Zijn kinderen waren :

Maria Theresia * 1750, Maria Cath. * 1752, Henricus * 1753, Lambert en Maria Anna * 1754, Maria Elisabeth * 1760, Maria Anna * 1762, Servais * 1765 en Bartholomeus * 1767.

In 1812 na de dood van zijn vader zette Servais de brouwerij voort. Hij x te Oorbeek in 1814 met Maria Cath. MEUGENS die hem volgende kroost schonk.

Cath. * 1815, Pierre Henri * 1817, Eulalie * 1820 (7), Octavie * 1822, Jeanne Françoise * 1825, Maria Theresia * 1827 (8) en Blandine * 1834 (9).

Brouwerij DUMONT "op de beek", in de huidige brouwerij "de Kruis"

Stroophemmel toe de Oventste naast 't padtje van Virginie V. Haeghebaert en
Was gelegen op de ~~huidige beek van de DUMONT~~ *op Stroophemmelstraat, bij het afgaan van eerstgenoemde straat* en stond op naam van Jan Bapt. DUMONT, * 1721 als zoon van Meester-Brouwer Everard DUMONT en Agnes HUYBENS uit Houtem (10). Hij was x 1751 met Maria Deodata VANDER MOLEN * 1727 dochter uit 't paenhuys op de beek (11).

Hun nakomelingen waren :

Anna Maria * 1752 (12), Anna Cath. * 1755 (13), Hendrik * 1757, Maria Theresia * 1760, Bernard * 1761, Anna Maria Francisca * 1763 (14), Jan Br. Rochus * 1766, Jan Baptist * 1769 (15) en Jozef * 1772.

Na de dood van Brouwer Jan Baptist DUMONT in 1782, zette zijn weduwe de zaak verder, tot wanneer haar Jozef oud genoeg was. Deze laatste x met Anna Cath. SWEERTS * Zitt. Lummen 1782 als dochter van Brouwer Jan Hendrik SWEERTS en Anna Gertrude VAN OSMAEL uit Autgaerden.

Uit hun huwelijk sproten :

Emilia * 1815 (16), Jozef Libert * 1816 en Rosalia * 1818 (17).

Toen Jozef DUMONT in 1844 overleed, nam zijn zoon Jozef Libert de brouwerij over en kwam ook in 't bezit van het oude paenhuys van zijn overgrootvader Everard Dumont te Houtem. Hij x met Virginie PAILLET en was Schepen te Hoegaarden en stichter van de suikerfabriek.

(vervolgt)

(7) x 1840 Jean Jacq. Lowet (* 1801 zoon van Henri en Julienne Van Herck) zie blz. 178 para 6.

(8) x Notaris Felix Crampen uit Tienen

(9) x 1862 Henri Vandertaelen (* 1832 zoon van Constant en Elisabeth VanNerum uit het huidige rusthuis)

(10) Zie blz 275

(11) Zie blz 271

(12) x 1776 met Jacques Nijs

(13) x 1775 met Lambert Glisoul

(14) x 1801 met Libert Geerts, weduwnaar van Barbe Van Nerum (zie blz. 190)

(15) x 1791 met Maria Josepha Dellens

(16) x 1836 met de bankier Charles Tremouroux uit Tienen

(17) x 1848 met Burgemeester-Notaris Alex. Putzeys

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijks uitgave n° 56 der Slachmaand (NOV) 1964.

ART. 219 : Stb. IV/11 Jan Baptist VAN NERUM x Albertina DUMONT.

(vervolg van art. 217).

10. Hun levensbeschrijving.

A. Zijn jeugd.

Jan Baptist was amper 7 jaar toen de Franse Revolutie uitbrak, waardoor Hoegaarden het schouwtoneel werd van politieke onlusten. De aanhangers van het nieuwe regiem met aan het hoofd Not. VAN AUTGAERDEN (moederlijke oom en pater van Jan Bapt. VAN NERUM) stonden op tegen de oude schepenfamilies waartoe VAN NERUM behoorde. Bij de komst der Fransen behaalden de revolutionairen de overwinning en de oude geslachten werden het voorwerp van hoon en vernedering. (zie art. 106).

In 1796 brak de samenzwering uit tegen de Franse Overheid en ofschoon pas 14 jaar oud, zal Jan Baptist wel iets over haar bestaan hebben afgeweten, want zijn vader Jacobus was er immers rechtstreeks in betrokken. Bovendien zal hij samen met zijn ouders, ook wel geheime missen in schuren en kelders hebben bijgewoond. En in zulke troebele tijden staan jonge oren en ogen immers wijd open, zodat zijn jeugd gekenmerkt werd door verbittering tegen de vreemde overheersing, hetgeen zijn latere karaktervorming beïnvloedde (zie art. 150).

In 1798 vaardigden de Fransen de "conscriptiewet" uit, waardoor alle jongelingen van 20 jaar, zich bij hun gemeentebestuur moesten melden voor de militiedienst onder Napoleon. Zij die hieraan verzaakten werden streng gestraft, terwijl het verbergen van dienstplichtigen, veroordeeld werd tot 3 maanden gevangenis en een zware geldboete. Dit edikt gaf aanleiding tot de Boerenkrijg.

In 1802 viel ook Jan Baptist in de oproepingsklasse. Tot op dat ogenblik was hij naar de school geweest en had zelfs vanaf 1799 de studiebeurs van zijn overgrootoom Deken H. PEETERS bekomen, hetgeen er op wijst dat hij een goede ontwikkeling had genoten (zie art. 138). Maar toen moest hij zich voor de conscriptie aanmelden. Doch Jan Baptist schijnt weinig gevoeld te hebben om voor Bonaparte te gaan vechten, want hij ging zich tijdelijk bij zijn broeder Charles te Lummen schuilen. (zie art. 207), tot wanneer hij door de Vrederechter van de legerdienst werd vrijgesteld.

Hieromtrent vernemen wij uit een overleveringsverhaal van zijn kleindochter Julie VAN NERUM, dat er in "la grande boutique de Lumay" een geheime schuilplaats bestond, waar "Paa Tist" aan de Franse gendarmes ontsnapte, tot wanneer Burgemeester PUTZEYS vaders zaliger hem vrij maakte. En we zien dat Not. Henry PUTZEYS vader van de latere Burg. Alex PUTZEYS, inderdaad vrederechter was te Hoegaarden tijdens het Franse bewind. Deze zal wel in opdracht gehandeld hebben van Burgemeester Not. VAN AUTGAERDEN, die ofschoon de ziel van de revolutionaire beweging, zijn petekind toch aan geen verdere gevaren wilde blootstellen.

Na zijn vrijstelling schijnt Jan Baptist zich volledig op het bierbrouwen te hebben toegelegd, want zijn vader had hem voorbestemd, om eens aan het hoofd van de Brouwerij VAN NERUM te staan. Vanaf dat ogenblik zal hij dan ook wel bestendig op de St. Corneliushoeve hebben vertoefd, om er de knepen van het bierbrouwen en jeneverstoken te leren.

B. Hun achtereenvolgende woningen :

In Juli 1808 trad Jan Baptist in het huwelijk met Albertina DUMONT uit Houtem, die hem in November van datzelfde jaar een eerste zoon schonk, Jan Baptist genaamd en geboren in het huis van zijn grootouders te Houtem. Het is deze Jan Baptist de jongere, die later Dokter werd te Hoegaarden en memorieschriften naliet (bewaard gebleven door zijn achterkleinzoon Henri QUINOT), waardoor wij nu al deze familiebijzonderheden kunnen mededelen.

Uit deze schriften vernemen wij dat het gezin VAN NERUM x DUMONT, eerst op de Plaats woonde in het huis VANDERMOLEN, voormalig eigendom van Renier VANDERMOLEN x Françoise PETRI, moederlijke betovergrootouders van Jan Bapt., de oude (zie blz. 127). In een akte van 23. 2. 1717, die het testament van Renier weergeeft, werd deze woonst geciteerd als volgt : "ons huys waer wy syn wonende op die plaetse regt. erf. Jan François STEVENS, Peeter BEETENS, de weg van voren, de doelstraat van achter" (SGL/Hoeg 4213).

Hieruit blijkt dat deze woning eigenlijk niet op de Plaats zelf lag, maar wel enkele meters verder, palend aan de Doelstraat en zeer vermoedelijk in de Gasthuisstraat n° 7, huidige eigendom van Henri WILLEMS (koster van Hoegaarden) x Elisa VAN NERUM (zuster van onze ouderdomsdeken). Deze gewaagde veronderstelling werd ten volle bevestigd door de overleden Gildedeken Julien VAN NERUM, die als stamoudste bij overlevering wist dat het huis n° 7 van de Koster het geboortehuis was van "Châl VAN NERUM". En we zien inderdaad dat het gezin VAN NERUM-DUMONT, tijdens hun verblijf in dit huis, volgende kinderen kregen : Charles (Châl) ° 1811, Eugene ° 1813 + 1814, Regina ° 1815 + 1815 en Justinus ° 1816, zodat hieromtrent niet de minste twijfel bestaat.

Rond 1817 verhuisden zij echter naar de hoeve VAN AUTGAERDEN op de Vroente (huidige hoeve LEBEGGE), wellicht om dichterbij de brouwerij VAN NERUM te zijn. Zij betrokken er de linkervleugel van dit ruime pachthof, wyl het overige bewoond bleef door de tante van Jan Baptist, namelijk Clara BUECKENS (Wed. van Not. VAN AUTGAERDEN) en diens kinderen. Door vergrootte hun gezin met de geboorte van Livinus (° 1819) en Regina (° 1822).

Aanvang 1824 na de dood van zijn moeder, ging Jan Baptist zich met zijn gezin in de ouderlijke woonst op de Nieuwstraat vestigen, waar zijn 85 jarige vader bedlegerig was. Hij werd verzorgd door zijn dochter Maria Anna, die na de afschaffing van de Augustinessenorde in 1798, terug bij haar ouders was komen wonen (zie art. 208). Jean Baptist betrok er de nieuw gebouwde vertrekken "t Kleynhuys" genaamd en beheerde de zaken van zijn vader (zie art. 181). Deze laatste overleed echter kort nadien, namelijk in Febr. 1824, zodat zijn nalatenschap onder zijn kinderen moest geregeld worden, maar tal van onenigheden zou tweeg brengen.

C. Het fel omstreden nalatenschap:

Dit nalatenschap werd voldoende besproken in art. 178, zodat wij ons hier slechts zullen beperken tot de hoofdpunten, die rechtstreeks betrekking hebben op Jan Baptist VAN NERUM. Deze laatste had inzake nalatenschap van zijn vader, volgende minnelijke schikking onder de mede-condividenden voorgesteld :

- nopens "t nieuwhuys" was er geen betwisting. Hun zuster Barbe VAN NERUM (x Henri DEWAELEHEYN) had dit huis in voordoonatie ontvangen en hierdoor reeds haar deel bekomen, zodat zij dus niet verder in aanmerking kwam, afgezien van enkele meubels en voorwerpen ter herinnering aan haar ouders (zie art. 197).
- de hoeve met brouwerij op de Vroente, zouden aan Jean Baptist toekomen, vermits hij zijn vader als brouwer opvolgde. Hij diende slechts aan de mede erfgenamen elk hun deel te geven, zodat hieromtrent geen moeilijkheden oprezen ;
- inzake meubelen, land en gronden zou alles evenredig onder de rechthebbenden worden verdeeld, hetgeen door allen werd aanvaard;
- maar de fel omstreden zaak ging om de ouderlijke woonst in de Nieuwstraat (huidige woning EVRARD), tegelijkertijd begeerd door Jan Baptist VAN NERUM en zijn schoonbroeder Jean Bt. VAN AUTGAERDEN (x Françoise VAN NERUM).

Jan Baptist VAN NERUM liet zijn rechten als "oudste zoon en opvolger van zijn vader" gelden, (zijn broeder Charles was immers sedert 1809 overleden) en deed opmerken dat hij, met toestemming van allen, er pas zijn intrek had genomen. In 1820 had hij zijn deel uit het nalatenschap van zijn schoonvader uit Houtem gekregen en stelde voor, de ouderlijke woonst in te kopen en aan elkeen hun part te schenken. Zijn innige betrachtig was het huis zelf te bewonen, om de brouwerijgebouwen te kunnen uitbreiden.

Maar Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, koesterde sluwe plannen. Hij beriep zich op de hypotheekrechten die hij sedert 1821 op dit huis had genomen en weigerde hardnekkig deze rechten aan zijn schoonbroeder te verkopen. Hij bleef onverzoonbaar voor elke minnelijke schikking en eiste de openbare verkoop van alle eigendommen van Jacobus VAN NERUM. Zodoende wilde hij zich wreken op Jan Baptist VAN NERUM, met wie hij reeds sedert 1815 in onmin leefde.

B. Hun achtereenvolgende woningen :

In Juli 1808 trad Jan Baptist in het huwelijk met Albertina DUMONT uit Houtem, die hem in November van datzelfde jaar een eerste zoon schonk, Jan Baptist genaamd en geboren in het huis van zijn grootouders te Houtem. Het is deze Jan Baptist de jongere, die later Dokter werd te Hoegaarden en memorieschriften naliet (bewaard gebleven door zijn achterkleinzoon Henri QUINOT), waardoor wij nu al deze familiebijzonderheden kunnen mededelen.

Uit deze schriften vernemen wij dat het gezin VAN NERUM x DUMONT, eerst op de Plaats woonde in het huis VANDERMOLLEN, voornamelijk eigendom van Renier VANDERMOLLEN x Françoise PETRI, moederlijke betovergrootouders van Jan Bapt., de oude (zie blz. 127). In een akte van 23. 2. 1717, die het testament van Renier weergeeft, werd deze woonst geciteerd als volgt : "ons huys waer wy syn wonende op die plaetse regt. erfg. Jan Francis STEVENS, Peeter BEETENS, de weg van voren, de doelstraat van achter" (SGL/Hoeg 4213).

Hieruit blijkt dat deze woning eigenlijk niet op de Plaats zelf lag, maar wel enkele meters verder, palend aan de Doelstraat en zeer vermoedelijk in de Gasthuisstraat n° 7, huidige eigendom van Henri WILLEMS (koster van Hoegaarden) x Elisa VAN NERUM (zuster van onze ouderdomsdeken).

Deze gewaagde veronderstelling werd ten volle bevestigd door de overleden Gildedeken Julien VAN NERUM, die als stamoudste bij overlevering wist dat het huis n° 7 van de Koster het geboortehuis was van "Châl VAN NERUM".

En we zien inderdaad dat het gezin VAN NERUM-DUMONT, tijdens hun verblijf in dit huis, volgende kinderen kregen ; Charles (Châl) ° 1811, Eugene ° 1813 + 1814, Regina ° 1815 + 1815 en Justinus ° 1816, zodat hieromtrent niet de minste twijfel bestaat.

Rond 1817 verhuisden zij echter naar de hoeve VAN AUTGAERDEN op de Vroente (huidige hoeve LEBEGGE), wellicht om dicht bij de brouwerij VAN NERUM te zijn. Zij betrokken er de linkervleugel van dit ruime pachthof, wyl het overige bewoond bleef door de tante van Jan Baptist, namelijk Clara BUECKENS (Wed. van Not. VAN AUTGAERDEN) en diens kinderen. Door vergrootte hun gezin met de geboorte van Livinus (° 1819) en Regina (° 1822).

Aanvang 1824 na de dood van zijn moeder, ging Jan Baptist zich met zijn gezin in de ouderlijke woonst op de Nieuwstraat vestigen, waar zijn 85 jarige vader bedlegerig was. Hij werd verzorgd door zijn dochter Maria Anna, die na de afschaffing van de Augustinessenorde in 1798, terug bij haar ouders was komen wonen (zie art. 208). Jean Baptist betrok er de nieuw gebouwde vertrekken " 't Kleynhuys" genaamd en beheerde de zaken van zijn vader (zie art. 181). Deze laatste overleed echter kort nadien, namelijk in Febr. 1824, zodat zijn nalatenschap onder zijn kinderen moest geregeld worden, maar tal van onenigheden zou tweege brengen.

C. Het fel omstreden nalatenschap:

Dit nalatenschap werd voldoende besproken in art. 178, zodat wij ons hier slechts zullen beperken tot de hoofdpunten, die rechtstreeks betrekking hebben op Jan Baptist VAN NERUM. Deze laatste had inzake nalatenschap van zijn vader, volgende minnelijke schikking onder de mede-condividenden voorgesteld :

- nopens " 't nieuwhuys" was er geen betwisting. Hun zuster Barbe VAN NERUM (x Henri DEWAELEHEYN) had dit huis in voordracht ontvangen en hierdoor reeds haar deel bekomen, zodat zij dus niet verder in aanmerking kwam, afgezien van enkele meubels en voorwerpen ter herinnering aan haar ouders (zie art. 197).
- de hoeve met brouwerij op de Vroente, zouden aan Jean Baptist toekomen, vermits hij zijn vader als brouwer opvolgde. Hij diende slechts aan de mede erfgenamen elk hun deel te geven, zodat hieromtrent geen moeilijkheden oprezen ;
- inzake meubelen, land en gronden zou alles evenredig onder de rechthebbenden worden verdeeld, hetgeen door allen werd aanvaard;
- maar de fel omstreden zaak ging om de ouderlijke woonst in de Nieuwstraat (huidige woning EVRARD), tegelijkertijd begeerd door Jan Baptist VAN NERUM en zijn schoonbroeder Jean Br. VAN AUTGAERDEN (x Francisca VAN NERUM).

Jan Baptist VAN NERUM liet zijn rechten als "oudste zoon en opvolger van zijn vader" gelden, (zijn broeder Charles was immers sedert 1809 overleden) en deed opmerken dat hij, met toestemming van allen, er pas zijn intrek had genomen. In 1820 had hij zijn deel uit het nalatenschap van zijn schoonvader uit Houtem gekregen en stelde voor, de ouderlijke woonst in te kopen en aan elkeen hun part te schenken. Zijn innige betrachtig was het huis zelf te bewonen, om de brouwerijgebouwen te kunnen uitbreiden.

Maar Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, koesterde sluwe plannen. Hij beriep zich op de hypotheekrechten die hij sedert 1821 op dit huis had genomen en weigerde hardnekkig deze rechten aan zijn schoonbroeder te verkopen. Hij bleef onverzoenbaar voor elke minnelijke schikking en eiste de openbare verkoop van alle eigendommen van Jacobus VAN NERUM. Zodoende wilde hij zich wreken op Jan Baptist VAN NERUM, met wie hij reeds sedert 1815 in onmin leefde.

B. Hun achtereenvolgende woningen :

In Juli 1808 trad Jan Baptist in het huwelijk met Albertina DUMONT uit Houtem, die hem in November van datzelfde jaar een eerste zoon schonk, Jan Baptist genaamd en geboren in het huis van zijn grootouders te Houtem. Het is deze Jan Baptist de jongere, die later Dokter werd te Hoegaarden en memorieschriften naliet (bewaard gebleven door zijn achterkleinzoon Henri QUINOT), waardoor wij nu al deze familiebijzonderheden kunnen mededelen.

Uit deze schriften vernemen wij dat het gezin VAN NERUM x DUMONT, eerst op de Plaats woonde in het huis VANDERMOLLEN, voormalig eigendom van Renier VANDERMOLLEN x Françoise PETRI, moederlijke betovergrootouders van Jan Btpt., de oude (zie blz. 127). In een akte van 23. 2. 1717, die het testament van Renier weergeeft, werd deze woonst geciteerd als volgt : "ons huys waer wy syn wonende op die plaetse regt. erf. Jan Francis STEVENS, Peeter BEETENS, de weg van voren, de doelstraat van achter" (SGL/Hoeg 4213).

Hieruit blijkt dat deze woning eigenlijk niet op de Plaats zelf lag, maar wel enkele meters verder, palend aan de Doelstraat en zeer vermoedelijk in de Gasthuisstraat n° 7, huidig eigendom van Henri WILLEMS (koster van Hoegaarden) x Elisa VAN NERUM (zuster van onze ouderdomsdeken).

Deze gewaagde veronderstelling werd ten volle bevestigd door de overleden Gildedeken Julien VAN NERUM, die als stamoudste bij overlevering wist dat het huis n° 7 van de Koster het geboortehuis was van "Châl VAN NERUM".

En we zien inderdaad dat het gezin VAN NERUM-DUMONT, tijdens hun verblijf in dit huis, volgende kinderen kregen : Charles (Châl) ° 1811, Eugene ° 1813 + 1814, Regina ° 1815 + 1815 en Justinus ° 1816, zodat hieromtrent niet de minste twijfel bestaat.

Rond 1817 verhuisden zij echter naar de hoeve VAN AUTGAERDEN op de Vroente (huidige hoeve LEBEGGE), wellicht om dicht bij de brouwerij VAN NERUM te zijn. Zij betrokken er de linkervleugel van dit ruime pachthof, wjl het overige bewoond bleef door de tante van Jan Baptist, namelijk Clara BUECKENS (Wed. van Not. VAN AUTGAERDEN) en diens kinderen. Door vergrootte hun gezin met de geboorte van Livinus (° 1819) en Regina (° 1822).

Aanvang 1824 na de dood van zijn moeder, ging Jan Baptist zich met zijn gezin in de ouderlijke woonst op de Nieuwstraat vestigen, waar zijn 85 jarige vader bedlegerig was. Hij werd verzorgd door zijn dochter Maria Anna, die na de afschaffing van de Augustinessenorde in 1798, terug bij haar ouders was komen wonen (zie art. 208). Jean Baptist betrok er de nieuw gebouwde vertrekken "t Kleynhuys" genaamd en beheerde de zaken van zijn vader (zie art. 181). Deze laatste overleed echter kort nadien, namelijk in Febr. 1824, zodat zijn nalatenschap onder zijn kinderen moest geregeld worden, maar tal van onenigheden zou twee brengen.

C. Het fel omstreden nalatenschap:

Dit nalatenschap werd voldoende besproken in art. 178, zodat wij ons hier slechts zullen beperken tot de hoofdpunten, die rechtstreeks betrekking hebben op Jan Baptist VAN NERUM. Deze laatste had inzake nalatenschap van zijn vader, volgende minnelijke schikking onder de mede-condividenden voorgesteld :

- nopens "t nieuwhuys" was er geen betwisting. Hun zuster Barbe VAN NERUM (x Henri DEWAELEHEYN) had dit huis in voordoning ontvangen en hierdoor reeds haar deel bekomen, zodat zij dus niet verder in aanmerking kwam, afgezien van enkele meubels en voorwerpen ter herinnering aan haar ouders (zie art. 197).
- de hoeve met brouwerij op de Vroente, zouden aan Jean Baptist toekomen, vermits hij zijn vader als brouwer opvolgde. Hij diende slechts aan de mede erfgenamen elk hun deel te geven, zodat hieromtrent geen moeilijkheden oprezen ;
- inzake meubelen, land en gronden zou alles evenredig onder de rechthebbenden worden verdeeld, hetgeen door allen werd aanvaard;
- maar de fel omstreden zaak ging om de ouderlijke woonst in de Nieuwstraat (huidige woning EVRARD), tegelijkertijd begeerd door Jan Baptist VAN NERUM en zijn schoonbroeder Jean Bt. VAN AUTGAERDEN (x Francisca VAN NERUM).

Jan Baptist VAN NERUM liet zijn rechten als "oudste zoon en opvolger van zijn vader" gelden, (zijn broeder Charles was immers sedert 1809 overleden) en deed opmerken dat hij, met toestemming van allen, er pas zijn intrek had genomen. In 1820 had hij zijn deel uit het nalatenschap van zijn schoonvader uit Houtem gekregen en stelde voor, de ouderlijke woonst in te kopen en aan elkeen hun part te schenken. Zijn innige betrachtig was het huis zelf te bewonen, om de brouwerijgebouwen te kunnen uitbreiden.

Maar Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, koesterde sluwe plannen. Hij beriep zich op de hypotheekrechten die hij sedert 1821 op dit huis had genomen en weigerde hardnekkig deze rechten aan zijn schoonbroeder te verkopen. Hij bleef onverzoenbaar voor elke minnelijke schikking en eiste de openbare verkoop van alle eigendommen van Jacobus VAN NERUM. Zodoende wilde hij zich wreken op Jan Baptist VAN NERUM, met wie hij reeds sedert 1815 in onmin leefde.

Toen hadden de aanhangers van het oude regiem, in 't nieuwhuys de nederlaag van Napoleon gevierd en waren met Jan Bapt. VAN NERUM op kop, door het dorp getrokken om de huizen der Fransgezinden te besmeuren. Hieraan had ook de woning van Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN niet kunnen ontsnappen, hetgeen aanleiding had gegeven tot de ruzie onder de twee schoonbroeders.

Maar nu zou VAN AUTGAERDEN zich wreken, door de openbare verkoop te eisen. Deze ging door op 29 NOV 1824 in 't nieuwhuys voor Not. H. PUTZEYS en verliep zoals beschreven in art. 178. Jan Bapt. VAN NERUM schafte zich de St Corneliushoeve en de brouwerij aan, voor 4.200 Br. gulden, maar Francisca VAN NERUM (x J. Bt. VAN AUTGAERDEN), had samen met haar zusters Catharine (x S. NIJS) en Theresia (x P. EVRARD), in gezamenlijk akkoord en onder de neus van hun broeder, de ouderlijke woning terug ingekocht voor 4.750 Br. gulden.

Dit betekende een zware slag voor Jan Baptist, want hierdoor zag hij al zijn plannen gedwarsboemd en was er een breuk ontstaan tussen hem en zijn zusters. En alles wees er op dat niemand minder dan VAN AUTGAERDEN aan de basis lag van dit familiecomplot. Door loense middelen was hij er in gelukt om tot de gezamenlijke koop te komen en zijn doel te bereiken. De totale opbrengst van de openbare verkoop werd gelijkmatig onder de 7 staken verdeeld en de onderlinge afbetaling der verschillen geregeld, voor Not. H. PUTZEYS door akte van 15 Jan. 1825.

Nochtans bleef er nog een klein verschil te vereffenen tussen Jan Baptist enerzijds en zijn zuster Maria Anna anderzijds, zoals blijkt uit een schrijven van 8 maart 1825, uitgaande van griffier BELIAUX en gericht aan Adv-Louis GOOSSENS uit Tienen. Hierin was sprake van de aflossing van een achterstallige wisselbrief, die Jan Baptist schuldig bleef aan zijn zuster. Jean Bt. VAN AUTGAERDEN had deze zaak andermaal aan 't rollen gebracht en volmacht bekomen, om in naam der andere erfgenamen tegen zijn rivaal op te treden. De assignatie tot schuldvereffening werd samen met het bundel naar de huissier VAN AUTGAERDEN uit Tienen gestuurd, om op 26 Jan. te worden voorgelegd aan de Vrederechter VAN den PUTTE. Deze laatste dagvaardde de erfgenamen op 2 maart te Tienen, waar hij de uitbetaling van de wissel uitsprak.

VAN AUTGAERDEN had aan de twee medekopers van het ouderlijk huis hun deel betaald, zodat de kinderen VAN NERUM volledig uit de onverdeeldheid waren getreden en hij alleen-eigenaar werd van de voormalige woonst van Jacobus VAN NERUM. Dit huis moest volgens de verkoopakte echter vrij komen rond half maart 1825, maar Jan Bapt. die er sedert begin 1824 zijn intrek had genomen, verzocht om een termijnverlengenis tot maart 1826, ten einde de vertrekken van de brouwerij in bewoonbare staat te brengen, alvorens er zijn intrek te nemen. VAN AUTGAERDEN verleende hem, als nieuwe eigenaar, deze verlengenis maar bepaalde een huurprijs.

Half maart 1826 gaf Jan Baptist VAN NERUM, door bemiddeling van de huissier VAN AUTGAERDEN, opzegging van het huis en ging zich definitief in de St Corneliushoeve vestigen, waar enkele dagen later op 28 maart zijn zoon Eugene geboren werd.

D. Jan Baptist als Brouwer.

Na de dood van Jacobus had Jan Baptist zijn vader als brouwer opgevolgd. Vrij snel wist hij de "Brasserie de la Ghête" terug vlot te krijgen en bracht ook de jeneverstokerij weer aan gang, die stilaan het bierbrouwen zou overtreffen. Een borrelende bron gelegen op de straat langs de buitenmuur der stokerij, werd uitgebaat tot het bekomen van mineraal water, rijk aan ijzer en andere versterkende stoffen (zie blz. 226 - voetnota 11).

Rond 1828 kon hij opnieuw wedijveren met de grootste brouwers uit de streek en was er in geslaagd aan de brouwerij VAN NERUM haar vroegere naam en faam weer te geven. Maar nieuwe tijden van tegenspoed stonden te wachten. Tijdens de septemberdagen van 1830 trokken de troepen van Generaal CORTHEYLIGERS door het dorp en plunderden hoeven en brouwerijen. Tot zelfs het dorp dreigden zij in brand te steken, uit vergeldingsmaatregel voor een zinloze uitval, door enkele waaghalzen begaan.

Op 2 Aug. 1831 keerden de Hollanders weer, maar na hun nederlaag bij Boutersem, werd de gemeente door tuchtloze benden van Generaal DAINE geplunderd. En ten slotte kwamen ook nog de Fransen te Hoegaarden aan, die er tot op het einde van 't jaar logeerden. De St. Corneliushoeve bleef hiervan niet gespaard en moest huisvesting verschaffen aan een groep franse soldaten, die bij hun vertrek, als dankbetuiging, de brouwketel vernielden.

E. Nieuwe hartstochten

Na de verdrijving van de Hollanders, die met de hulp der Fransen uit het land waren gejaagd, staken de fransgezinden of "witten", met Jean Bt. VAN AUTGAERDEN aan het hoofd, terug de kop omhoog. Sedert de val van Napoleon hadden zij hun macht verloren, maar spanden nu alles in 't werk, om opnieuw het bewind te veroveren en zich op hun tegenstrevers, "de zwarten" te wreken. Tot deze tegenstrevers behoorden Burgemeester Ph. de Zangré (weduwenaar van Dorothea VAN NERUM), zijn schoonbroeder Dokter Henri VAN NERUM, zijn aangetrouwde kozijns Brouwers Jan Baptist VAN NERUM en Apotheker Petrus EVRARD (x Theresia VAN NERUM) en zijn boezemvriend Servais COENEGRAS.

Ph. de ZANGRE had in 1812 zijn schoonbroeder Henri VAN NERUM, als burgemeester van Hoegaarden opgevolgd en steeds met grote wijsheid het dorp bestuurd (zie blz. 246). Maar hoe geliefd hij ook was, toch zouden bij de voorgeschreven gemeenteverkiezingen van 1830, de oude hartstochten terug oplaaien. De ZANGRE die door de algemene vergadering herkozen werd, moest weldra onder druk van de oppositie en temidden van de hevigste wanorde zijn ontslag indienen. VAN AUTGAERDEN had zich reeds met zijn aanhangers naar het gemeentehuis begeven, om zijn wraak voor de vernederingen van 1815, door te drijven. Deze machtsgreep had veel gelijkenis met de bewindsovername van 1789 door zijn vader, Not. VAN AUTGAERDEN, verwezenlijkt.

Maar Jan Baptist VAN NERUM vreesde zijn tegenstrevers niet en begaf zich temidden van de hevigste troebelen naar VAN AUTGAERDEN. Hij eiste van hem de terugbetaling van de som van 450 f., aandeel waarop hij recht had en die door zijn broeder Joannes Franciscus (x Cath. AERTS) was gestort geworden, maar waarvan het biljet aan VAN AUTGAERDEN was gegeven, door Maria Anna VAN NERUM die bij hem inwoonde.

VAN AUTGAERDEN stortte de gevraagde som terug, maar zijn woede zou hierdoor nog verergeren. Hij hitte de menigte op tegen Ph. de ZANGRE, P. EVRARD, S. COENEGRAS en Jan Baptist VAN NERUM, die onder doodsb bedreigingen tijdelijk het dorp moesten verlaten, omdat hun leven in gevaar verkeerde. Zij verscholen zich in 't nieuwhuys om in de nacht naar Wervet te vluchten, waar zij gedurende enkele weken bij Philippus Josephus VAN NERUM (x Gertr. COECKELBERGHS) een onderkomen vonden.

Ondertussen had Jean Bt. DUMONT (x Madeleine RUTTENS), kleinkozijn van Albertina DUMONT, het Burgemeesterschap opgenomen, maar in werkelijkheid was het VAN AUTGAERDEN die als leider van de z. g. "patriotten" het hoge woord voerde. In 1834 kwam er echter reactie vanwege het volk, dat zich bedrogen voelde en Ph. de ZANGRE terug eiste.

Deze reactie nam zo hevig toe, dat de ZANGRE het volgend jaar met overwegende meerderheid opnieuw tot Burgemeester werd verkozen, terwijl DUMONT deemoedig ontslag nam en VAN AUTGAERDEN, zich verbitterd uit de politiek terug trok. (zie blz. 250 en 287). Jan Baptist VAN NERUM heeft echter het geluk niet gehad, deze overwinning te mogen bijwonen, want hij was in 1832 gestorven.

F. Sekretaris-griffier van de Gulden Lelie.

Zijn eigenlijk actief medeleven met de Gulden Lelie, ving aan in 1804, toen de gilde na 10 j. onderbreking wegens de Besloten Tijd, terug in alle eer en luister hersteld werd. Op de voorschreven gildedag van Sept. 1804 begaven de gildelieden zich gezamenlijk naar het Madelonsveld, om er aan de geslachtsboom een kapel te hangen ter ere van hun schutspatroon St. Cornelius.

In 1808 werd Dokter Henri VAN NERUM ter vervanging van Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN tot Burgemeester van Hoegaarden verkozen. Van deze gelegenheid maakten de gildebroers gebruik, om de confrerie opnieuw onder de wettige bescherming van de gemeenteraad te stellen. Toen zal er wel op de kosten van gemeentekas een grootse receptie hebben plaats gegrepen, want een telg uit de oude geslachten was opnieuw aan het bewind gekomen.

In 1815 met de nederlaag van Napoleon te Waterloo, viel het Franse Keizerrijk in elkaar. Deze heuglijke gebeurtenis werd door de Gulden Lelie op devotelijke wijze gevierd. De familiegetrouwen dankten God en daalden in de krypte van de kerk neer, om een vroom bezoek te brengen aan de laatste rustplaats van hun afgestorven voorouders en bloedverwanten.

In 1822 onder het Dekenschap van Jacobus I werd zijn zoon Jan Baptist VAN NERUM tot sekretaris-griffier der Gilde verkozen, ter vervanging van Henri VAN NERUM, die de overleden onderdeken Franciscus VAN NERUM had opgevolgd. Hierdoor werd hij de ziel van de Gulden Lelie, waarrond de ganse gildebedrijvigheid draaide.

In 1824 overleed de Gildedeken en sprak zijn zoon, in de funktie van sekretaris-griffier, en volgens de oude statuten, de kroningsakte uit van de nieuwe ouderdomsdeken, Henricus I, die bij deze gelegenheid aan alle bloedverwanten een gedenkpenning schonk.

In 1828 zal Jan Baptist wel veel werk gehad hebben bij de inrichting van de 50e verjaaring der gilde, want in samenwerking met de confreries DUMONT, SWEERTS en COENEGRAS, werd een reuze-bierfestival georganiseerd. Helaas, in 1832 stierf de gildesekretaris zonder dat zijn werk voleindigd was, want hij beoogde namelijk de instelling van een "Orde van Verdiensten", ter beloning van de gildelieden die de familiebelangen behartigden. Zijn zoon en opvolger Jan Baptist de jongere, heeft het werk van zijn vader niet voltooid en de gilde zou tot in 1964 moeten wachten, om de wens van haar 4e sekretaris in vervulling te zien gaan.

(vervolgt)

Ph. de ZANGRE had in 1812 zijn schoonbroeder Henri VAN NERUM, als burgemeester van Hoegaarden opgevolgd en steeds met grote wijsheid het dorp bestuurd (zie blz. 246). Maar hoe geliefd hij ook was, toch zouden bij de voorgeschreven gemeenteverkiezingen van 1832, de oude hartstochten terug oplaaien. De ZANGRE die door de algemene vergadering herkozen werd, moest weldra onder druk van de oppositie en temidden van de hevigste wanorde zijn ontslag indienen. VAN AUTGAERDEN had zich reeds met zijn aanhangers naar het gemeentehuis begeven, om zijn wraak voor de vernederingen van 1815, door te drijven. Deze machtsgreep had veel gelijkenis met de bewindsovername van 1789 door zijn vader, Not. VAN AUTGAERDEN, verwezenlijkt.

Maar Jan Baptist VAN NERUM vreesde zijn tegenstrevers niet en begaf zich temidden van de hevigste troebelen naar VAN AUTGAERDEN. Hij eiste van hem de terugbetaling van de som van 450 f., aandeel waarop hij recht had en die door zijn broeder Joannes Franciscus (x Cath. AERTS) was gestort geworden, maar waarvan het biljet aan VAN AUTGAERDEN was gegeven, door Maria Anna VAN NERUM die bij hem inwoonde.

VAN AUTGAERDEN stortte de gevraagde som terug, maar zijn woede zou hierdoor nog verergeren. Hij hitte de menigte op tegen Ph. de ZANGRE, P. EVRARD, S. COENEGRAS en Jan Baptist VAN NERUM, die onder doodsb bedreigingen tijdelijk het dorp moesten verlaten, omdat hun leven in gevaar verkeerde. Zij verschole zich in 't nieuwhuys om in de nacht naar Wervet te vluchten, waar zij gedurende enkele weken bij Philippus Josephus VAN NERUM (x Gertr. COECKELBERGHS) een onderkomen vonden.

Ondertussen had Jean Bt. DUMONT (x Madeleine RUTTENS), kleinkoos van Albertina DUMONT, het Burgemeesterschap opgenomen, maar in werkelijkheid was het VAN AUTGAERDEN die als leider van de z. g. "patriotten" het hoge woord voerde. In 1834 kwam er echter reactie vanwege het volk, dat zich bedrogen voelde en Ph. de ZANGRE terug eiste.

Deze reactie nam zo hevig toe, dat de ZANGRE het volgend jaar met overwegende meerderheid opnieuw tot Burgemeester werd verkozen, terwijl DUMONT deemoedig ontslag nam en VAN AUTGAERDEN, zich verbitterd uit de politiek terug trok. (zie blz. 250 en 287). Jan Baptist VAN NERUM heeft echter het geluk niet gehad, deze overwinning te mogen bijwonen, want hij was in 1832 gestorven.

F. Sekretaris-griffier van de Gulden Lelie.

Zijn eigenlijk actief medeleven met de Gulden Lelie, ving aan in 1804, toen de gilde na 10 j. onderbreking wegens de Besloten Tijd, terug in alle eer en luister hersteld werd. Op de voorschreven gildedag van Sept. 1804 begaven de gildeleden zich gezamenlijk naar het Madelonsveld, om er aan de geslachtsboom een kapel te hangen ter ere van hun schutpatroon St. Cornelius.

In 1808 werd Dokter Henri VAN NERUM ter vervanging van Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN tot Burgemeester van Hoegaarden verkozen. Van deze gelegenheid maakten de gildebroers gebruik, om de confrerie opnieuw onder de wettige bescherming van de gemeenteraad te stellen. Toen zal er wel op de kosten van de gemeentekas een grootse receptie hebben plaats gegrepen, want een telg uit de oude geslachten was opnieuw aan het bewind gekomen.

In 1815 met de nederlaag van Napoleon te Waterloo, viel het Franse Keizerrijk in elkaar. Deze heuglijke gebeurtenis werd door de Gulden Lelie op devotelijke wijze gevierd. De familiegetrouwen dankten God en daalden in de krypte van de kerk neer, om een vroom bezoek te brengen aan de laatste rustplaats van hun afgestorven voorouders en bloedverwanten.

In 1822 onder het Dekenschap van Jacobus I werd zijn zoon Jan Baptist VAN NERUM tot sekretaris-griffier der Gilde verkozen, ter vervanging van Henri VAN NERUM, die de overleden onderdeken Franciscus VAN NERUM had opgevolgd. Hierdoor werd hij de ziel van de Gulden Lelie, waarrond de ganse gildebedrijvigheid draaide.

In 1824 overleed de Gildedeken en sprak zijn zoon, in de funktie van sekretaris-griffier, en volgens de oude statuten, de kroningsakte uit van de nieuwe ouderdomsdeken, Henricus I, die bij deze gelegenheid aan alle bloedverwanten een gedenkpenning schonk.

In 1828 zal Jan Baptist wel veel werk gehad hebben bij de inrichting van de 50e verjaardag der gilde, want in samenwerking met de confreries DUMONT, SWEERTS en COENEGRAS, werd een reuze-bierfestival georganiseerd. Helaas, in 1832 stierf de gildesekretaris zonder dat zijn werk voleindigd was, want hij beoogde namelijk de instelling van een "Orde van Verdiensten", ter beloning van de gildeleden die de familiebelangen behartigden. Zijn zoon en opvolger Jan Baptist de jongere, heeft het werk van zijn vader niet voltooid en de gilde zou tot in 1964 moeten wachten, om de wens van haar 4e sekretaris in vervulling te zien gaan.

(vervolgt)

ART. 220 : DE BROUWERS VAN HOEGAARDEN.
(vervolg van art. 218).

De 37 brouwerijen en 130 huurbrouwers van Hoegaarden draaiden op volle krachten en hielden stand aan de Leuvense konkurentie, die met de dag sterker en sterker werd. Voor het ganse jaar 1754 maakten de Hoegaardiers niet minder dan 1482 brouwsels, hetzij ongeveer 4.742.400 liters bier terwijl er in de oogstmaand van 1756 alleen, 202 brouwsels in de kuipen verwerkt werden, hoogste maandcijfer uit de Hoegaardse biernijverheid, tot heden bereikt.

En het was in deze strijd van hoge bloei, welvaart en prestige, dat COLLARD en VAN NERUM aan de leiding bleven in de rangschikking der hoogst getakseerde brouwketels.

In 1752 had Luik ingevolge de hoge bierproduktie, de gemiddelde brouwtaks verlaagd, om het hoofd te kunnen bieden aan de Brabantse konkurentie die vooral uit Leuven kwam en rechtstreeks gericht was tegen de Hoegaardse brouwers.

Hierdoor kwamen de leiders COLLARD en VAN NERUM, op 3 p., en werden door CROUS verhoogd, terwijl "de Engel" op 2,7 p. kwam te staan, gevolgd van H. STRUYS 2,6 p., Hub. SWEERTS, PRINSMEL, Guill. VAN SIMPHOVEN, Jan DOTREMONT en H. VAN SIMPHOVEN (vroeger We) op 2,5 p.

Deze laatste zou echter de eerste zijn die reeds het volgend jaar bezweek en zijn brouwersactiviteit staakte, terwijl in 1754 eveneens CROUS en PRINSMEL moesten lossen. In 1756 kon ook STRUYS het hoog tempo niet meer bijhouden, waardoor de nieuwe rangschikking er als volgt uitzag :

COLLARD en VAN NERUM 3 p., de Engel 2,7 p. Hub. SWEERTS, Jan DOTREMONT en Guill. VAN SIMPHOVEN 2,5 p.
In 't totaal waren er toen nog 36 eigenaar-brouwers.

Op 10 Sept. 1757 was Meester-Brouwer Carolus VAN NERUM, plotseling overleden. Zijn brouwerij werd door zijn weduwe voortgezet, maar het rendement zou aanzienlijk slinken. Een jaar later stierf ook zijn vroegere rivaal Guill. VAN SIMPHOVEN, wiens brouwerszaak opgegeven werd, terwijl in 1759 eveneens de brouwerij B. VANDER MOLEN uit de Refuge der 11.000 maegden, fel verminderde. Nochtans kwamen er twee nieuwe brouwers opdagen, namelijk :

- Brouwerij DOTREMONT.

Uitgebaat door Jacobus DOTREMONT x 1753 met Maria Magdalena VAN SIMPHOVEN (° 1719 dochter van Brouwer Guill. VAN SIMPHOVEN en Maria Magdalena VANDER STRAETEN). Door zijn huwelijk was hij de schoonbroeder van Brouwer Bertel BUECKENS. Zijn huwelijk werd gezegend met volgende kinderen :

Maria Cath. ° 1754 (1), Jacobus ° 1756 (2), Dorothea Elisabeth ° 1758, Egide ° 1760, Anna Gertrude ° 1761 (3), Anna Maria ° 1763, Jan Bapt. ° 1765, Anna Dorothea ° 1766 (4), Jan Hendrik ° 1768, Anna Theresia ° 1769 (5), Albertina ° 1771, Georges Hubert ° 1774 en Norbert ° 1775.

- Brouwerij Notaris VAN NERUM (6)

in 't hooftboek is in de huwelijkstraet (huwelijks d. 16-18 en 16)
Bevond zich ergens in de Gasthuisstraat en stond als eigendom aangeschreven van Joannes VAN NERUM ° 1732 als zoon van Meester-Brouwer Carolus VAN NERUM en Barbara SWEERTS uit de St Corneliushoeve op de Vroente. Hij was Notaris en Schepen in de Regentie. Hij x 1759 met Cath. BUECKENS (° 1737 dochter van Brouwer B. BUECKENS en Cath. VAN SIMPHOVEN.

Zijn nakomelingen waren :

Anne Barbe ° 1759 (7), Henricus ° 1761 (8), Dorothea ° 1763 (9) en Jean Henri ° 1765 (10)

Te fel opgeslorpt door de gemeentepolitiek, zou zijn brouwerij na 1770 ten zeerste verzwakken, om pas rond 1785 door zijn zoon Jean Henri terug te worden opgedreven, zonder ooit nog grote opgang te maken wegens de nakende revolutie.

(1) x 1774 met Godgaf van Diest

(2) x 1780 met Elisabeth Sweerts. Zij woonden op de huidige hoeve Cipers (zie blz 27)

(3) x 1789 met Louis Fr. Smeyers

(4) x 1792 Hendrik Norbert Nijs, burgemeester in 1791 en Mombaarvader der XII Apostelen

(5) x 1793 Jean Berger

(6) x Zie blz. 97

(7) x 1787 met Libert Geerts uit "de Engel" (zie blz. 190 en 283)

(8) x 1830 met Marie Van Autgaerden (zie blz. 202)

(9) x 1792 Sekretaris Ant. Balth. Sweerts en xx 1810 Burg. Ph. de Zangré (zie blz 217)

(10) x 1797 met Elisabeth Sweerts (zie blz. 257).

Vanaf 1762 brak een periode aan, waarin de Hoegaardse brouwers met grote konkurentie-moeilijkheden af te rekenen kregen. De handhaving van hun goede klerkwaliteit kon niet langer meer wedijveren met de nieuwe en goedkopere biersoorten uit Leuven. Zij bekloegen zich bij hun Brouwersgilde, maar deze wilde van geen bierverslauwing weten en riep bij hoog en laag uit "Te Hoegaarden wordt bier en geen afwas-water gebrouwd".

Het rendement van LABOIRS te Aalst, Servais NIJS, CROUS, JANSSENS, DERE, PRINSMEL en Petrus (voorheen Louis) DOTREMONT, kreeg hierdoor nochtans een lelijke duw. De overgebleven grote brouwers, ongeveer ten getalle van 30, verhoogden echter hun produktie, om de prestige te handhaven. Daarin zijn zij uitstekend geslaagd, want voor de eerste helft van het jaar 1764 werden er samen 740 brouwels op de markt gebracht, hoogste cijfer dat ooit voor dergelijke jaarperiode werd bereikt.

En uit de brouwregisters n° 4270 namen wij naar willekeur enkele vergelijkende getallen, betreffende het aantal brouwels, tijdens het eerste trimester van 1764 door enkele brouwers vervaardigd.

Jan DOTREMONT	: 16 br. aan 2 p (16 sch)	= 256 sch brouwtaks
Bertel BUECKENS	£ 13 " "	= 208 "
We C. VAN NERUM	: 11 " 2,2p (18 sch)	= 198 "
H. COENEGRAS	: 11 " 1,4p (12 sch)	= 132 "
Hub. SWEERTS	: 7 " 1,7p (15 sch)	£ 105 "
Sekret. SWEERTS	: 6 " 1,4p (12 sch)	= 72 "
Juf. CIPERS	: 4 " 1,2p (10 sch)	£ 40 "
Not. VAN NERUM	: 1 " 2 p (16 sch)	= 16 "

Deze lijst is onvolledig maar toont toch duidelijk aan, dat We VAN NERUM nog steeds bij de hoogst getakseerde keten gerekend werd, ofschoon het rendement sedert de dood van haar echtgenoot aanzienlijk was verminderd. De rangschikking luidde toen als volgt : COLLARD, de Engel en We VAN NERUM 2,2 p., BUECKENS, STRUYS, J. DOTREMONT en Not. VAN NERUM 2 p.

1769 was andermaal een moeilijk jaar. De Leuvense biernijverheid spande alles in 't werk om de Hoegaardse konkurentie uit te schakelen en alleen de machtigen uit de strek zouden hieraan het hoofd kunnen bieden. De Hoegaardse brouwersgilde liet niets onverlet om haar faam hoog te houden, maar kon niet beletten dat grote brouwerijen zoals SCHEPERS, de Engel, DUMONT te Houtem, VANDENBEMPT, STRUYS en CIPERS, veel van hun vroegere grootheid verloren. Brouwerijen verflauwden of verdwenen maar anderen namen hun plaats in of verhoogden hun produktie, zodat de brouwersprestige te Hoegaarden gehandhaafd werd. Datzelfde jaar waren bijgekomen :

- Brouwerij Fr. VAN NERUM (11)

Bevond zich op de *Stoepkensstraat* en was lichteigendom van Franciscus VAN NERUM ° 1740 als zoon van Meester-Brouwer Carolus VAN NERUM en Barbara SWEERTS.

Hij x 1766 met Cath. Lowet uit Attenhoven (° 1743 als dochter van Robert LOWET en Cath. GOFFIN).

In 1775 werd hij tot Burgemeester uitgeroepen en bekleedde in 1787 de funktie van "Capiteyn" der dorpswacht.

Uit zijn huwelijk werden geboren :

Anne Barbe ° 1768 (12), Jean Henri ° 1773 (13), François ° 1776 (14), Jan Baptist ° 1779 (15), Anna Cath ° 1782 (16) en Maria Elisabeth ° 1786.

- Brouwerij Sr Ant. Balth. SWEERTS

Dit paenhuys stond op de Houtmarkt (huidige hoeve Smolders) en werd gehouden door sekretaris Ant. Balth. SWEERTS ° 1742 als zoon van de oud sekretaris Servaes SWEERTS en Angelina SWEERTS. Hij x 1766 met Maria Lucia SCHEPERS van wie :

Henricus, Servais en Maria Anna.

In 1792 ging hij een tweede huwelijk aan met Dorothea VAN NERUM (17)

(vervolgt)

(11) Zie blz. 165

(12) x 1794 met Jean Henri Lintermans (° 1767 zoon van Renier en Clara Cath. Hoebanx)

(13) x 1795 met Maria Groetaers (° 1772 dochter van Hendrik en Anna Rutten)

(14) x 1802 met Gertrude Medart (° 1783 dochter van Petrus en Maria Van Spinagien)

(15) x met Marie Caroline Bochet uit Verviers

(16) x 1803 met Jean Falla (° 1778 zoon van Jean en Elisabeth Vander Molen)

(17) ° 1763 dochter van Not. Joannes Van Nerum en Cath. Bueckens (zie blz. 217)

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijks uitgave Nr 57 der Wintermaand (DEC) 1964.

ART. 221. : Stb. IV/11 JAN BAPT. VAN NERUM x ALBERTINA DUMONT.
(vervolg van art. 219).

G. Overlijden van Jan Baptist

Tegelijkertijd met de gemeenteverkiezingen van OKT 1831, was er in de streek van Hoegaarden een typhus-epidemie uitgebroken, die vele slachtoffers maakte en ook tot in de St Corneliushoeve doordrong. Vanaf begin OKT 1832 werd Brouwer Jan Baptist VAN NERUM aangetast die met de dag zijn krachten voelde verzwakken en zijn zonen aan zijn bedsonde ontbood. Hij sprak hen volgende woorden toe :

"Ik heb U allen een goede opvoeding gegeven en U geleerd wie uw voorouders zijn geweest. Doet later hetzelfde met uw kinderen, opdat zij hun naam steeds fier zouden dragen. Weest goed voor uw moeder en helpt elkander".

Op 14 november 1832 stierf hij (akte 98) in de ouderdom van 50 jaar en werd afgedragen door :

- Petrus DEBROECK (overgrootvader van Cecile DEBROECK), 39 j. oud en gebuur.
- Jozef MARCK, 41 j. veldwachter en eveneens gebuur van de overledene.

Zijn oudste zoon, Jan Baptist de jongere, die later geneesheer werd te Hoegaarden, schreef in zijn gedenkschriften nopens zijn vader het volgende :

"Mijn vader had een opvliegend karakter, maar hij was rechtvaardig en mild, bezat veel orde en was zeer werkzaam".

Later kwam een doosje van S. Huberti Epis. als aandenken in 't bezit van zijn zoon Livinus. Aan dit doosje was volgend verhaal verbonden:

"Een zekere LAFLETTE, leurder in heiligbeelden en relieken kwam jaarlijks van uit het Luikerland naar Hoegaarden, om er op St Gorgoniusdag zijn waren te koop te stellen. Tussen de relieken, bevonden zich deze van de heilige Hubertus. Wie zulk doosje bezat, bleef behoed tegen alle rampen en onheil van de kwade hand. Telkens als er stormen of rampen dreigden, haalde Albertina DUMONT het doosje te voorschijn en plaatste het onder het kruisbeeld, waar dan op wil van Jan Baptist gebeden werd. Was dit doosje nog een erfenis van zijn vader, want rond de jaren 1771 trok er inderdaad een zekere "Fayette", "marchand en chapelets" door het land, zodat bedoelde relieken wel door Jacobus kunnen aangekocht zijn, die ze later aan zijn zoon Jan Baptist schonk. Dit doosje berust heden als een heilig familie-aandenken in het gildemuseum.

H. De familieraad :

Door het plots en voorbarig afsterven van Brouwer Jan Baptist VAN NERUM, stelden zich tal van problemen. Zijn weduwe bleef achter met zes kinderen, waarvan de oudste zoon Jan Baptist slechts meerderjarig was. En wat zou er bovendien van de brouwerij worden en wie kon als broodwinner optreden ?

Daarom werd er dringend een familieraad opgeroepen, die op 3 januari 1833 te Tienen bijeenkwam. Tot deze raad behoorden Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, schoonbroeder van de overledene, Joannes Franciscus VAN NERUM, zijn broeder, Joannes Bapt. DUMONT en Hubert DUMONT, broeders van Albertina.

Merk hier de tegenwoordigheid op van VAN AUTGAERDEN, rivaal van de afgestorvene, waarmede hij 17 jaar lang overhoop lag en die hem tal van last en kommer had veroorzaakt. Maar de dood vergeeft vele zaken en nu was VAN AUTGAERDEN de eerste, om de weduwe en haar kinderen met raad en daad bij te staan.

De familieraad besloot dat Albertina DUMONT als wettige voogdes voor haar minderjarige kinderen zou optreden, terwijl haar oudste zoon Jan Baptist tot toeziend voogd werd aangesteld. Deze laatste kreeg de toelating zijn doktoraat in de geneeskunde te voleindigen, wyl zijn opvolgende broeder Charles met de voortzetting van de brouwerszaak belast werd om als broodwinner op te treden. Op 13 januari werd een inventariële expertise van het mobilair opgemaakt, die opliep ten belope van 6. 274, 10 Fr.

I. Het leven gaat verder (zie blz 227 & 231).

Na een eerder lastig begin, gelukte Charles er toch in de brouwerij voort te zetten, terwijl Jan Baptist in Aug. 1833 zijn doktoraat behaalde en zich in de ouderlijke hoeve als geneesheer inrichtte, zodat Albertine aan de zijde van haar kinderen gelukkig verder leefde.

Vanaf 1837 rezen echter moeilijkheden op, Charles huwde met Barbe SMOLDERS uit Cumtich en ging zich op de molen van Dalem onder Vissenaken vestigen, zodat Livinus, die onervaren was in het brouwersbedrijf, de zaak moest overnemen. Hij stond nochtans onder toezicht van zijn oudste broeder Jan Bapt. die nog steeds als toeziend voogd fungeerde, gezien Livinus toen pas 18 1/2 j. was.

Jan Baptist trouwde in Nov 1840 met Anne MARYSSAEL, maar onenigheden rezen op met Livinus, die in Jan 1841 eveneens in het huwelijk trad met Monique CIPERS. Hij verzocht zijn vaderspart te bekomen en verliet de brouwerij om zich als bakker-winkelier in te stellen. Onder deze broedertwist zal Albertina wel veel geleden hebben.

In februari werd de ouderlijke hoeve en enkele gronden verkocht, waaronder een land in het opperveld onder Meldert naast de Stwg. Tienen-Waver, zodat Livinus het deel van zijn vader, hetzij 3. 008 Fr, bekwam. Jan Baptist en Charles kochten gezamenlijk de hoeve terug in voor 11. 000 Fr. en traden in OKT 1841 uit de onverdeeldheid. Charles bekwam de 3/4 en Jan Baptist 1/4 van het eigendom. Op dit laatste bouwde Jan Baptist zijn huis, waar hij vanaf 1842 wonen ging.

Charles wiens vrouw in FEB 1840 was overleden, keerde naar Hoegaarden weer, om na het vertrek van Livinus, de brouwerszaak andermaal te leiden. Zijn moeder en zuster Regina bleven bij hem op het pachthof wonen.

In september 1844 behaalde Justinus zijn doktoraat in de heelkunde en kwam zich vooreerst bij zijn broeder Jan Baptist vestigen, alvorens zich in juli 1845 te Leffinge in te stellen, waar hij in november 1847 in de echt trad met Albertina PRUVOOST. In 1850 reisde Albertina DUMONT naar haar zoon te Leffinge en ook naar Oostende, Gistel, Gent en Brugge, waar ze de bloedprocessie bijwoonde.

Eugeen, die ondertussen de apothekerszaak van zijn oom Petrus EVRARD had overgenomen, huwde in januari 1851 te Wijnmaal met Bernardine GOETSEELS; zodat Albertina zich kon gelukkig wanen, want al haar zonen hadden zich een goede broodwinning verzekerd. In 1855 reisde zij andermaal naar Oostende, Leffinge, Ieper, Gent en Dendermonde.

In juni 1859 ging Charles een tweede huwelijk aan met Justine DEFOOR. Toen verliet Albertina DUMONT met haar dochter Regina de St Corneliushoeve. Zij gingen zich in de Pastorijstraat vestigen, in het oude huis DEGE, dat zij voor 3. 800 fr. van Charles had afgekocht. Doch in afwachting dat deze woning in orde werd gebracht, namen zij enkele tijd hun intrek bij Eugeen, hetgeen erop wijst dat Charles huwelijk eerder ongewenst was.

In 1862 nam Eugeen te Mechelen de zaak van zijn schoonbroeder L. GOETSEELS over, waar zijn vrouw in januari 1865 overleed. Een jaar later in JAN 1866, stierf Eugeen te Hoegaarden in het huis van zijn moeder en liet drie minderjarige kinderen achter.

J. Het overlijden van Albertina DUMONT.

Bij Hoegaarden-kermis van september 1865 begon Albertina ziek te worden, lijdend aan een galkwaal aan de maag. De onenigheden tussen Jan Baptist en Livinus, het ongewenste huwelijk van Charles, de dood van Eugeen en de ziekte van Justinus, die in mei 1866 volledig blind was geworden, veroorzaakten haar veel verdriet, hetgeen zeer nadelig inwerkte op haar gezondheidstoestand.

Op zondag 12 mei 1867, na 20 maanden slepende ziekte, overleed zij in haar huis op de Knorrestraat (Pastorijstraat) totaal uitgeput in de ouderdom van 80 jaar (akte 35). Zij werd afgedragen door :

- Servais SWEERTS (x Cath. GEENS) oud gemeentebode en gebuur (overgrootvader van Mevr. VERVOORT uit Hoegaarden)
- Petrus Henricus SAELMAECKERS, 23 j. landbouwer en gebuur (verloofde van Regina).

Zij werd ten grave gedragen op woensdag 15 mei te 3 uur in de namiddag. De Plechtigheidsdienst ging door op maandag 20 mei te 10 uur.

K. Haar nalatenschap.

Op 27 juni 1867 riep Jan Baptist een familievergadering bijeen, om vóór Notaris Alex PUTZEYS, de moederlijke erfenis te regelen. Alle kinderen waren tegenwoordig, tot zelfs Justinus die speciaal met zijn vrouw van uit Leffinge waren overgekomen. Alleen Livinus ontbrak, die steeds onverzoenbaar bleef ten opzichte van zijn broeder Jan Baptist, aan wie hij verweet zich te fel met alles te bemoeien en in eigen belang te handelen.

Aan de hand van de kadastrale legger der grondeigenaars van Hoegaarden art. 1000, werd de lijst der onroerende goederen opgesteld, toebehorend aan de We J. Bt. VAN NERUM, en luidend als volgt :

- Sie. A 327 : 56 a 70 ca land onder Hoxem, belast aan 29,20 Fr.
- B 176 : 85 a 70 ca land in de wijngaert onder Houtem, belast aan 59,72 fr.
- B 638 : 26 a 60 ca land in 't Capelleveld onder Houtem, belast aan 16,22 fr.
- D 229 : huis gelegen in de Nieuwstraat aan de Brug met een oppervlakte van 1 a 90 ca en belast aan 52,67 Fr. (dit was het oud huis Houben in 1848 door Albertina DUMONT aangekocht).
- D414C: huis in de Pastorijsstraat naast het eigendom Cipers met een oppervlakte van 1 a 70 ca en belast aan 31,59 fr. (oud huis DEGE, aangekocht door Charles VAN NERUM en in 1859 overgenomen door Albertina DUMONT).
- D 414d: bijhuis palend aan vorig ter grootte van 50 ca en belast aan 18,44 fr.
- D 414e: 3 a 40 ca hof gelegen achter deze huizen en belast aan 3,23 fr.
- L 116 : 6 a hof onder Altenaken, belast aan 5,28 fr.

Deze onroerende eigendommen bedroegen samen 1 Ha 82 a 50 ca, en waren belast aan 186,35 Fr. De verkoop ging door op 23 Aug 1867 en bracht in 't totaal 32,900 Fr. op. Alleen Regina had het huis aan de brug ingekocht voor 3.920 Fr. al het overige ging in vreemde handen.

Op 3 september belegde Jan Baptist een nieuwe familieraad te Tienen, om alles te regelen. Daar werd hem de toelating verleend, om de delen der minderjarige kinderen van zijn overleden broeder Eugene te beleggen.

Op 30 SEP werd de successie vóór Not. PUTZEYS afgehandeld, in tegenwoordigheid van Jan Baptist, Justinus en L. VANDERHEYDEN, voogd der minderjarige kinderen.

Jan Baptist bekam 6.445,48 fr. en 4.291,41 fr. als deel der kinderen van Eugene. De andere bekwamen elk ongeveer 5.566 fr.

Regina die reeds in voordoning 2.000 fr. van haar moeder had ontvangen, stond de helft van haar erfdeel af aan de kinderen van haar broeder Eugene.

Livinus legde nochtans een klacht neer tegen de verdeling der erfenis, die volgens hem in ongelijke parten was geschied, maar zijn aanklacht vond geen weerklank, en de onenigheden met Jan Baptist bleven duren.

E I N D E

ART. 222. : DE BROUWERS VAN HOEGAARDEN (vervolg van art. 220).

Door de konkurentiemoeilijkheden van 1769 hadden "de Engel" en H. STRUYS moeten lossen, zodat alleen nog de ketels van COLLARD en We VAN NERUM aan 2,2 p. belast bleven, gevolgd door 't paenhuys op de Beek 2,1 p., BUECKENS, J. DOTREMONT en Not. VAN NERUM 2 p.

Maar ondanks alles werden er datzelfde jaar toch nog 1528 brouwsels gemaakt.

Het volgend jaar waren Petrus PEETERS en LOOSEN te Houtem, evenals sekretaris SWEERTS en DEMS te Bost aanzienlijk verzwakt. Deze produktieverlaging zou nochtans goed gemaakt worden door de opkomst van de nieuwe brouwers PREUVENEERS en Mathys SONDERVORST. In 1774 werd Hubert SWEERTS terug bij de grote brouwketels gerekend. Hij had 't paenhuys op de Beek vervoegd, terwijl COLLARD en We VAN NERUM aan de leiding bleven.

En bij het einde van deze konkurentieperiode werd een jaarproduktie geboekt van 1504 brouwsels, zodat de prestige van de Hoegaardse brouwers ongeschonden bleef. Toen schommelde het aantal eigenaar-brouwers tussen 25 en 30, terwijl er ongeveer nog 100 huurbrouwers waren overgebleven.

12. De autocratie (1776-1800)

Sedert onheuglijke tijden hadden enkele grote geslachten te Hoegaarden alle teugels, in handen. Regentie, kerkbestuur en brouwersgilde, enige organismen waaruit alle macht straalde, waren stevig in hun bezit. Zij bekleedden de hoogste en belangrijkste functies, die van vader op zoon overgingen en zorgvuldig in eigen of aanverwante families bewaard bleven, zodat zij een soort van "autocratie" vormden.

Zo zien wij, dat tijdens de periode die ons hier bezighoudt, de Regentie samengesteld was uit Meier J. Fr. SCHEPERS, griffier Ant. Balth. SWEERTS, Voorzitter H. STRUYS, Schepenen Bern. VANDER MOLEN, Not. Joannes VAN NERUM, Ant. BRASSEUR en Ren. LINTERMANS. In de dorpsraad die onder het gezag van de Regenten stond, zetelden de Rekenplichtige Hub. SWEERTS en de gezworene J. Fr. VANDER MOLEN, terwijl het burgemeesterschap samen met de familie van gemeenteontvanger achtereenvolgens waargenomen werden door Franciscus VAN NERUM, Serv. SWEERTS en Ant. BRASSEUR. De dorpspolitie stond onder bevel van Franciscus VAN NERUM, terwijl het pastoor- en Dekenschap van de Parochie achtereenvolgens waargenomen werden door Henricus en Joannes SWEERTS.

En al deze hooggeplaatsten, die onderling verwant waren, oefenden het winstgevend beroep van brouwer uit en duiden een afvaardiging aan om in de brouwersgilde te zetelen. Hiertoe behoorden COLLARD, COENEGRAS, SWEERTS, DUMONT en VAN NERUM, met Jacobus VAN NERUM als rentmeester en H. NIJS als "rollehaudere". Hieruit blijkt voldoende dat alle gezag uit de Regentie kwam, waar de opperste macht in handen lag van 7 families, "de zeven geslachten" of schepenfamilies genaamd. Niet verwonderlijk dat zij dan ook het grote woord voerden in de brouwersgilde en alles in 't wel stelden om het bierbrouwen op te drijven.

Hierin zijn ze uitstekend geslaagd, want uit een gouvernementsrapport van 1776 vernemen wij, dat er 24.000 amen bier voor 's lands uitvoer waren bestemd en Hoegaarden alleen hiervan 15.000 amen, hetzij ongeveer 1.995.000 liter op eigen rekening nam. Deze cijfers zijn fantastisch want zij verbeelden meer dan de 3/5 van de ganse bierproductie van het Land van Luik.

In 1778 was We VAN NERUM overleden, zodat de brouwerij op naam kwam van haar zoon Jacobus, rentmeester van de brouwersgilde, die zijn paenhuis snel terug aan kop wist te brengen. De volgende jaren werden rekordcijfers bereikt. In 1779 voor de periode van juli tot september werden te Hoegaarden niet minder dan 683 brouwsels vervaardigd, met voor de maand augustus alleen 245 brouwsels. In 1881 kwamen er gedurende het tweede half jaar juist 950 brouwsels uit de tonnen. Dit maakt ongeveer een gemiddelde van 25.600 amen.

En in deze hoge produktieperiode wisten de gebroeders VAN NERUM de leiding te veroveren, want in 1782 zag de rangschikking van de grootste en hoogst getakseerde brouwketel er als volgt uit; St. COLLARD, Jacobus en Franciscus VAN NERUM 2,2 p., Not. VAN NERUM, We NIJS en 't paenhuis, VANDER MOLEN, op de Beek 2 p., DOTREMONT 1,7 p. enz.

De goede faam van het Hoegaardse bier bleef heinde en ver bekend en was niet enkel bestemd voor tavernen en cabaretten, die talrijk in de streek waren bijgekomen en druk bezocht werden, maar was ook fel begeerd op de rijke mantafels in het ganse land. In het dorpsarchief komen tal van dankbrieven voor van hoge personaliteiten, die te Hoegaarden bestelden of het ten geschenke kregen. Zo worden vermeld: Graaf d'OULTREMONT, FASSIN, raadsheer en Schepenen. Luik, Baron de RENSI, L. de CHESTSET, Chambellon de GRADY de Groenendaal, Not. HUBENS te Luik, Advokaat de KEPPENE van Luik en tal van anderen.

In dit archief lezen wij een brief van J. KEPPENE aan Brouwer SWEERTS:

"Je lui ai fait goûter de la Hougard, il (Fassin) me dit que vous lui avez fait mettre trois demis-pièces dans sa cave, mais comme elles sont vides et que le Baron de Rensi, son gendre, la boit extrêmement volontiers, il m'a prié de lui envoyer encore une pièce".

Dit schrijven vergt geen nader commentaar.

Uit de brouwregisters van 1786 (SGL/Hoeg. n° 4270) krijgen we het aantal brouwsels door enkele brouwers vervaardigd tijdens de periode van 16 AUG tot 31 DEC.

Jacobus VAN NERUM,	24 br.	(rentmeester der brouwersgilde)
Not. Joannes VAN NERUM,	22 br.	(schepenen van de Regentie)
Serv. SWEERTS,	19 br.	(oud-burgemeester)
Franciscus VAN NERUM,	18 br.	(Kapitein van de dorpswacht)
We NIJS,	13 br.	
J. Francis VANDER MOLEN,	12 br.	(gezworene uit de dorpsraad)
Jan Pier CEMPENEERS,	11 br.	
B. HENNIN,	11 br.	
Henri VANDER MOLEN,	10 br.	
Guill. STAPELS,	10 br.	
Jan DOTREMONT	10 br.	
Hub. SWEERTS	10 br.	(rekenplichtige van de dorpsraad)

B. CALLU, 9 br.
We SONDERVORST, 8 br.
Jacobus DOTREMONT, 7 br.

VAN NERUM en SWEERTS slaan de hoge toon aan en staan met vele brouwsels op kop. Tot aan de Revolutie zullen zij hun naam van "grootste brouwers van Hoegaarden" weten te bewaren. Maar in 1789 brak een oproer uit, om de Regentie omver te werpen. Aangevoerd door Not. Jean Bt. VAN AUTGAERDEN ging de opgezweepte volksmassa tot een machtsgreep over, waardoor de schepenfamilies uit hun bevoorrechte functies ontheven werden en de plaats moesten ruimen voor een nieuwe bewindsploeg van opstandelingen.

Op hun beurt voerden zij nu hun eigen autocratie in, door alles te weren wat enigszins betrekking had op het oude regiem en vijandig stond tegenover de revolutionaire principes. Alleen in de brouwersgilde wisten de voormalige schepenfamilies bepaalde sleutelposities te bewaren. Dit vernemen wij uit onderstaande "Contre-Rolle" van 1789 (Reg. 4271), waarin Jacobus VAN NERUM steeds het rentmeesterschap bleef bekleden :

" gehouden door Henri NIJS over den ontvangh van den import der Bieren aen de gemeynte en jurisdieke der Vryheydt Hoegaerden, na competerende welcken register als rentmeester bestiert zijnde door Jacobus Ph. van Nerum, zijn saementlyck by solemnele convocatie der gemeyntenaeren gekosen en door d'Heeren der nieuwe Regeringe deser bovengemelde Vryheydt geadopteert en aengesteld op dato 14 XII 's jaars 1789."

Jacobus VAN NERUM was de schoonbroeder van de revolutionaire leider Not. VAN AUTGAERDEN, zodat deze laatste het wellicht niet heeft aangedurfd, om ook in de machtige brouwersgilde zijn mannen te plaatsen. De Gilderaad werd bovendien door de Hoegaardse brouwers zelf gekozen en vermits hij geen rechtstreekse invloed op de gemeentepolitiek uitvoerde, hadden de Heren van de nieuwe Regering er alle belang bij, om de brouwnijverheid goed rendend en op hoog pijl te houden, ten einde de welvaart in de gemeente te handhaven.

Zij inde haar eigen taks op het bierbrouwen en het is uit deze registers van het jaareinde 1789, dat wij de belastingcijfers kennen door enkele brouwerijen aan de gemeente betaald.

Bernard HENNIN	6 pat. 6 sch 0 st	= 378 stuivers (1)
Jacobus VAN NERUM	4 - 18 - 0	= 350 "
J. P. KEMPENAIR	3 - 13 - 2	= 261 "
H. COENEGRAS	4 - 4 - 0	= 252 "
Jacq. DOTREMONT	3 - 10 - 0	= 238 "

Not. VAN AUTGAERDEN en We J. B. DUMONT stonden op dezelfde hoogte als DOTREMONT.

Deze cijfers duiden aan dat Jacobus VAN NERUM zich bij de "grotten" had weten te houden, wyl zijn latere schoonzoon Bernard HENNIN, een plotse en verrassende opgang had gemaakt. Het volgend jaar (1790) was het terug de beurt aan VAN NERUM en SWEERTS om de ereplaatsen te bekleden, zoals uit onderstaande tabel blijkt :

Brouwerijen	Keteltaks		Taks in stuivers	Eigen brouwsels	Totale taks
1. Not. VAN NERUM	1. 4. 0	of	84 x	31 =	2. 604
2. Franciscus VAN NERUM	1. 4. 0.	of	84 x	20 =	1. 680
3. Joannes SWEERTS	1. 3. 0.	of	77 x	20 =	1. 540
4. J. P. KEMPENAIR	1. 2. 1.	of	71 x	21 =	1. 491
5. J. B. VAN EX	1. 0. 0.	of	56 x	26 =	1. 456
6. Jacobus VAN NERUM	1. 2. 0	of	70 x	20 =	1. 400
7. Serv. SWEERTS	1. 0. 0.	of	56 x	24 =	1. 344
8. Bern. HENNIN	1. 3. 0	of	77 x	17 =	1. 309
9. Guill. BUECKENS	1. 1. 0.	of	63 x	20 =	1. 260
10. We J. B. DUMONT	1. 2. 0.	of	70 x	18 =	1. 260
11. Ant. COLLART	1. 2. 0.	of	70 x	16 =	1. 120
12. We Arn. STOCKMANS	1. 0. 0.	of	56 x	20 =	1. 120
13. Bern. CALUE	1. 2. 1.	of	71 x	15 =	1. 065
14. Not. V. AUTGAERDEN	1. 2. 0.	of	70 x	14 =	980
15. SCHEPERS	1. 0. 0.	of	56 x	15 =	840

(1) 1 patacon = 8 schillingen, 1 sch = 7 stuivers, zodat 1 pat = 56 st.

16. Jan DOTREMONT	1. 0. 0.	of	56	x	14	=	784
17. We NIJS	1. 0. 0.	of	56	x	14	=	784
18. Lamb. GEERTS	1. 2. 0.	of	70	x	10	=	700
19. We HOMBLET	0. 7. 1.	of	50	x	12	=	600
20. H. COENEGRAS	1. 1. 0.	of	63	x	9	=	567
21. H. PREUVENEERS	1. 2. 0.	of	70	x	7	=	490
22. Jacq. DOTREMONT	1. 2. 0.	of	70	x	7	=	490
23. Ant. STOCKMANS	1. 0. 0.	of	56	x	8	=	448

Deze tabel leert ons dat Not. VAN NERUM niet alleenlijk aan de leiding stond met het grootste aantal eigenbrouwsels, maar dat hij ook samen met zijn broeder Franciscus, de hoogst getakseerde brouwketel bezat. Bovendien bevonden er zich tussen de eerste zeven gerangschikten, niet minder dan vijf brouwers uit de oude schepenfamilies. Merk ook op dat J. B. VAN EX in zijn kleine ketel, veel meer bier verwerkte dan bv. Jacq. DOTREMONT in zijn hoger getakseerde ketel.

Bij de aankomst der Fransen en de bezetting van ons land door de Republikeinse troepen, trad er echter vanaf 1795 een schrikbewind in, dat ook zijn weerslag vond op de brouwnijverheid, waarvan de produktie aanzienlijk slonk. Verschillende brouwerijen sloten zelfs hun deuren, wijl anderen hun rendement verlaagden wegens de hoge belastingen.

En om dit tijdperk van onbeperkte autocratie te besluiten kunnen wij zeggen dat de "oude geslachten en schepenfamilies van Hoegaarden" bestendig tot de grootste en rijkste brouwers hebben behoord, die gedurende de XVIIIe eeuw, die "de gouden eeuw" genoemd wordt, van hun dorp een welvarende gemeente hebben gemaakt. De vele kostbare en prachtige overblijfselen die overal in de oude huizen van Hoegaarden zijn bewaard gebleven, getuigen van die grote te loor gegane praal.

13. De brouwers uit de XIXe eeuw.

Met de verdwijning van de oude Regentie en de opkomst van het nieuw regiem, verloren de voormalige brouwersgeslachten veel van hun vroegere luister en begon ook de grootheid van de Hoegaardse biernijverheid te dalen. Ch. OUDIETTE geeft voor het jaar 1798 het volgend aantal brouwerijen op : Leuven : 40, Hoegaarden : 38, Brussel : 30, Diest : 14 en Tienen : 7. Hier valt te noteren dat Hoegaarden bovendien nog 5 jeneverstokerijen had.

Wij kennen de bronnen niet die OUDIETTE heeft geraadpleegd om tot deze cijfers te komen, maar als ze juist zijn, dan was Hoegaarden door Leuven overvleugeld. Uit de brouwregisters weten wij, dat er rond 1775/76 te Hoegaarden nog 25 à 30 eigenaar-brouwers en een 100 tal grote en kleine huurbrouwers waren overgebleven. Heeft OUDIETTE alleen de Meester-brouwers opgegeven of waren de grootste huurbrouwers in dit cijfer begrepen ? Werden de omliggende gehuchten Nerm, Aalst, Houtem en Rommersom meegerekend, of beperkte hij zich slechts tot de dorpskern ?

Wij hebben goede redenen om aan te nemen dat hij aan de hand van statistieken heeft gewerkt, zonder onderscheid te maken tussen eigenaars en geassocieerden, en zich beperkte tot de brouwers die gedurende het jaar 1798 een noemenswaardig aantal brouwsels vervaardigden of lieten vervaardigen. Wat er ook van zij, de volkstelling van 1796 geeft ons de namen van 52 brouwers uit Hoegaarden, eveneens zonder onderscheid van eigenaar- of huurbrouwer, maar dat ons toch even tot nadenken stemt en de vraag doet oprijzen "Was Hoegaarden werkelijk overvleugeld ?".

De namen van de brouwers uit 1796 waren :

1. Guill. GOOSSENS - 65 j. (x Elisabeth VANDER MOLEN)
2. Arnold STOCKMANS - 55 j. (zoon van Antoon x Barbara VANDER MOLEN)
3. Jan Pier CAMPENAIRE - 52 j. (x Maria Elisabeth VANDER MOLEN)
4. Renier VANDER MOLEN - 27 j. (x Isabella SCHUERMANS)
5. Jan Groetaers - 41 j. (x Elisabeth VANDER MOLEN)
6. Jan FALLA - 49 j. (x Maria Elisabeth VANDER MOLEN)
7. Jan Bapt. DUMONT - 25 j. (zoon van Jan x Maria VANDER MOLEN)
8. Jan Bapt. COLLARD - 26 j. (zoon van Antoon x Anna Barbara STOCKMANS)
9. Jan Bapt. COLLARD - 59 j. (x Beatrijs SWEERTS)
10. Jozef STAPEL - 23 j. (x Agnes COLLARD)
11. Petrus Jozef DUMOULIN - 28 j. (x Marianne COLLARD)
12. Anna Maria VERVOU - 40 j. (x We van Guill STAPEL)

(vervolgt)